

Kommunfullmäktige

Nr 86. Interpellation av Stefan Hanna (C) om säkring av familjehem. KSN-2016-0668

Det är beklämmande att allt fler i Uppsala och Sverige far illa på grund av vår oförmåga att säkra kvalitativt socialt stöd. Social oro och utsatthet ökar i takt med att omsorgen om våra mest utsatta brister. Ett tydligt tecken på detta är de 550 elever i Uppsala som 2015 gick ut gymnasiet utan grundläggande behörighet.

Sverige och Uppsala har tagit ett stort ansvar och ska kunna vara en förebild i det fortsatta integrationsarbetet. I nuläget täcks kommunens kostnader för mottagandet av statlig ersättning men den långsiktiga samhällskostnaden för minskad produktionsförmåga och ökade välfärdskostnader i form av försörjningsstöd, sjukvård, rättsväsendet, försäkringsstöd, arbetsförmedling och uteblivet möjligt produktionsvärde visar sig dock långt senare än i ett årsbokslut.

I flera kommuner brottas socialförvaltningen med stora problem, inte minst i Uppsala. I januari 1160 ensamkommande barn, varav 618 var placerade från andra kommuner. Som värdkommun har familjehem i Uppsala förmedlats genom så kallade konsulenter. Barn och unga far, eller riskerar att fara illa då stora brister visats i kommunens förmåga att kvalitetssäkra både konsulenterna som man köper tjänster av och av de hem som nyttjas. Konsulenter som ofta har kriminellt belastade ägare. Bland dem som upplåter sina hem för ensamkommande finns unga personer som bor i små lägenheter. Enligt flera källor är flera av dessa personer inte medvetna om sitt ansvar och det inkluderar att betala skatt på stora delar av de ersättningar de får från konsulenter. När det uppdragas att skatter inte betalas hamnar dessa ungdomar i stora skuldproblem, vilket även kan drabba kommunen.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga kommunstyrelsens ordförande, Marlene Burwick, följande;

Varför har Uppsala kommun köpt förmedlingstjänster av bolag med ägare som inte har trovärdiga referenser om tidigare seriös affärsverksamhet inom omsorg?

Vilka minimikrav är rimliga att ställa på konsulenter som får i uppdrag att förmedla familjehem?
Hur vill du åtgärda problemet med oseriösa konsulenter som förmedlar familjehem?

Är det rimligt att personer, boende i mycket små lägenheter och utan omsorgsförmåga, ska kunna tjäna mycket pengar på att ha ensamkommande barn boende hos sig?

Hur kan kommunen säkra att de ungdomar som används av oseriösa konsulentbolag inte hamnar i skuldproblem då de inte alltid betalar skatt på intäkter som överstiger omkostnadsersättningen per familjehemsplacerad?

Hur jobbar kommunen med att förbättra socialtjänstens kvalitetssäkring av konsulenter och familjehem?

Stefan Hanna, kommunalråd (C)

Svar på interpellation om säkring av familjehem

Stefan Hanna (C) har till kommunstyrelsens ordförande Marlene Burwick (S) ställt ett antal frågor om Uppsala kommuns arbete med familjehem. Frågorna har överlämnats till mig för besvarande.

Varför har Uppsala kommun köpt förmedlingstjänster av bolag med ägare som inte har trovärdiga referenser om tidigare seriös affärsverksamhet inom omsorg?

Det stora behovet av familjehem som uppstod under hösten 2015 gjorde att det blev svårt att arbeta utifrån kommunens normala krav på familjehemsleverantörer. Leverantörerna har i stället efter kontroll av bolaget valts utifrån kompetens, erfarenhet och beskrivning av hur verksamheten ska bedrivas. Under 2015 fanns några fall av felaktiga placeringar, i de fallen på HVB-hem. De barnen omplacerades.

Bilden kompliceras av att Uppsala kommun inte har tillsynsansvar över de familjehem där andra kommuner har placerat barn. Det finns ingen möjlighet för kommunen att kontrollera dessa familjehem, det ansvaret faller på kommunen som placerat barnet på ett familjehem i Uppsala. Det är i många fall en bekymmersam situation, men det är snarare en fråga för lagstiftaren än för Uppsala kommun.

Vilka minimikrav är rimliga att ställa på konsulenter som får i uppdrag att förmedla familjehem?

Uppsala kommuns normala kravbild vid upphandling av familjehemskonsulenter är att anbudsgivaren ska visa upp minst två konsulenter med socionomexamen eller motsvarande akademisk utbildning samt fem års relevant yrkeserfarenhet.

Hur vill du åtgärda problemet med oseriösa konsulenter som förmedlar familjehem?

Socialförvaltningen har nyligen förstärkt individuppföljningen och kan snabbt upptäcka eventuella missförhållanden, socialjouren gör också oanmälda hembesök. Nyligen har ytterligare personal anställts för att rekrytera och säkra kvaliteten på nya hem.

Är det rimligt att personer, boende i mycket små lägenheter och utan omsorgsförmåga, ska kunna tjäna mycket pengar på att ha ensamkommande barn boende hos sig?

Nej, det är inte rimligt. Socialförvaltningen har ett väl utvecklat arbete för att undvika att Uppsala kommun placerar barn i en sådan boendesituation.

Hur kan kommunen säkra att de ungdomar som används av oseriösa konsulentbolag inte hamnar i skuldproblem då de inte alltid betalar skatt på intäkter som överstiger omkostnadsersättningen per familjehemsplacerad?

Familjehemmet kan få betala skatt på omkostnadsersättningen om den överstiger en viss nivå och Skatteverket inte godkännt motsvarande avdrag i familjehemmets deklaration. Detta förebyggs genom informationsspridning och nya avtal där omkostnadsersättningen är

reglerad. Som sagt arbetar Uppsala kommun ständigt för att undvika den typen av placeringar som interpellanten beskriver.

Hur jobbar kommunen med att förbättra socialtjänstens kvalitetssäkring av konsulenter och familjehem?

Kommunen arbetar med en rad olika åtgärder. Samverkan sker med Skatteverket för en kontroll av bolagets representanter vid upphandlingstillfället samt för månatlig kontroll av samtliga leverantörer. Vi genomför referensgruppsträffar med gode män och nätverksträffar med leverantörer av konsulentstött familjehemsvård. Vi har gjort resursförstärkningar riktade både mot barnen som Uppsala kommun har ansvar för och de familjehemsleverantörer som vi anlitar. Vi gör alltså en rad insatser både för att försäkra oss om att Uppsala kommun anlitar seriösa aktörer och för att stötta de familjehem där vi har barn placerade.

Ilona Szatmári Waldau (V)

Kommunalråd med ansvar för sociala frågor